

ЗАГАЛЬНІ УМОВИ ПОСТАЧАННЯ ПРИРОДНОГО ГАЗУ

Згідно з п. 2 ст. 12 Закону України «Про ринок природного газу» постачання природного газу здійснюється за цінами, що вільно встановлюються між постачальником та споживачем, крім випадків, передбачених чинним законодавством.

ПОРЯДОК ПОСТАЧАННЯ ПРИРОДНОГО ГАЗУ СПОЖИВАЧАМ, ЩО НЕ Є ПОБУТОВИМИ

(згідно з Правилами постачання природного газу, затвердженими постановою Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг 30 вересня 2015 року N 2496, далі – Правила)

Підставою для постачання природного газу споживачу є:

наявність у споживача, об'єкт якого підключений до газорозподільної системи, договору розподілу природного газу, укладеного в установленому порядку між споживачем та Оператором ГРМ, та присвоєння споживачу Оператором ГРМ персонального ЕІС-коду як суб'єкту ринку природного газу; наявність у споживача, об'єкт якого підключений до газотранспортної системи, договору транспортування природного газу, укладеного в установленому порядку між споживачем та Оператором ГТС, та присвоєння споживачу Оператором ГТС персонального ЕІС-коду як суб'єкту ринку природного газу;

наявність у споживача укладеного з постачальником договору постачання природного газу та дотримання його умов;

включення споживача до Реєстру споживачів постачальника у відповідному розрахунковому періоді; відсутність простроченої заборгованості споживача за поставлений природний газ перед діючим постачальником (за його наявності), що має підтверджуватися письмовою довідкою діючого постачальника або складеним з ним актом звірки взаєморозрахунків.

Постачання природного газу споживачу здійснюється за договором постачання природного газу, який укладається відповідно до вимог цього розділу, за яким постачальник зобов'язаний поставити споживачу природний газ у необхідних для споживача об'ємах (обсягах), а споживач зобов'язаний своєчасно оплачувати постачальнику вартість природного газу у розмірі, строки та порядку, що визначені договором.

Укладення договору постачання природного газу здійснюється з урахуванням таких вимог:

споживач має право укласти договір постачання природного газу з будь-яким постачальником за умови відсутності простроченої заборгованості за поставлений природний газ перед діючим постачальником;

договір постачання природного газу не укладається в разі закупівлі природного газу постачальником на власні потреби з власного обсягу природного газу;

договір постачання природного газу укладається на весь очікуваний обсяг споживання природного газу в розрахунковому періоді, необхідний споживачу, або по його точці комерційного обліку, якій присвоєно окремий ЕІС-код.

Для укладення договору постачання природного газу споживач має надати постачальнику такі документи:

заяву про укладення договору, в якій зазначити свій персональний ЕІС-код та очікувані об'єми (обсяги) споживання природного газу на період дії договору;

належним чином завірену копію документа, яким визначено право власності чи користування на об'єкт споживача; копії документів на право укладання договору, які посвідчують статус юридичної особи чи

фізичної особи - підприємця та уповноваженої особи на підписання договору, та копію документа про взяття на облік у контролюючих органах;

довідку (акт звірки розрахунків) про відсутність простроченої заборгованості споживача за поставлений газ перед діючим постачальником за поставлений природний газ, підписану діючим постачальником (за його наявності).

Договір постачання природного газу повинен містити такі умови, що є істотними та обов'язковими для цього виду договору:

- 1) місце і дата укладення договору, а також найменування/прізвища, імена, по батькові постачальника і споживача та їх ЄІС-коди як суб'єктів ринку природного газу;
- 2) предмет договору, відповідно до якого постачальник зобов'язується поставити споживачу природний газ в необхідних для нього об'ємах (обсягах);
- 3) ЄІС-код точки/точок комерційного обліку споживача, по яких буде здійснюватися постачання природного газу постачальником (за необхідності, якщо по інших точках комерційного обліку постачання газу здійснює інший постачальник);
- 4) найменування Оператора ГРМ/ГТС, з яким споживач уклав договір розподілу/транспортування природного газу;
- 5) річні, місячні та/або добові обсяги природного газу, у тому числі в розрізі точок комерційного обліку (за необхідності), та/або допустиме їх відхилення;
- 6) порядок перегляду та коригування підтверджених обсягів природного газу, у тому числі протягом розрахункового періоду;
- 7) режими постачання та споживання природного газу протягом розрахункового періоду;
- 8) ціна постачання природного газу за договором;
- 9) порядок та строки проведення розрахунків за поставлений природний газ;
- 10) порядок звіряння фактичного об'єму (обсягу) спожитого природного газу на певну дату чи протягом відповідного періоду;
- 11) відповідальність сторін за невиконання умов договору та підстави її застосування, у тому числі в разі перевищення споживачем підтверджених обсягів природного газу за відповідний період, а також механізми компенсації і повернення, які застосовуються, якщо рівні якості послуг постачальника за договором не виконуються, зокрема за неточності в рахунку чи його затримці (норма вноситься в договір за згодою сторін);
- 12) перелік випадків, коли постачання природного газу може бути обмежено/припинено споживачу, та порядок обмеження/припинення, а по споживачу, що не є захищеним відповідно до Правил про безпеку постачання природного газу, затверджених центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізацію державної політики в нафтогазовій галузі, додаткові вимоги, визначені в зазначених Правилах;
- 13) порядок зміни постачальника;
- 14) строк дії договору та умови і порядок його продовження, припинення чи розірвання, у тому числі інформація щодо можливості його одностороннього розірвання;
- 15) місцезнаходження/місце проживання, банківські реквізити сторін;
- 16) інформація, що стосується прав споживачів, у тому числі щодо розгляду скарг (вирішення спорів) постачальником, і засоби спілкування та/або публічного оголошення інформації, що подається постачальником згідно з цими Правилами;

17) порядок вирішення спорів відповідно до пункту 9 розділу VII цих Правил;

18) право споживача на отримання інформації, визначеної Законом України "Про особливості доступу до інформації у сферах постачання електричної енергії, природного газу, тепlopостачання, централізованого постачання гарячої води, централізованого питного водopостачання та водовідведення".

З метою недопущення постачальником небалансу між обсягами природного газу, поданими ним у газотранспортну систему для потреб своїх споживачів, та обсягами природного газу, відібраними/спожитими його споживачами, у договорі постачання природного газу за домовленістю сторін (споживача та постачальника) може бути визначена процедура передачі споживачем даних про фактичне споживання природного газу за попередню газову добу. Усі умови поставки природного газу за договором мають бути справедливими та добре відомими заздалегідь. У будь-якому випадку вся відповідна інформація має бути надана споживачеві до укладення договору.

Споживачу має бути надане належне повідомлення постачальника про намір змінити умови договору постачання природного газу, при цьому споживач має бути повідомлений про його право відмовитись від запропонованих змін. Таке повідомлення має бути надане споживачеві не пізніше ніж за 30 днів до запланованого набрання чинності такими змінами (крім ціни на природний газ, якщо вона встановлюється для постачальника відповідними державними органами).

Споживачі мають право відмовитися від договору, якщо вони не приймають нові умови, повідомлені постачальником. У разі передачі об'єкта споживача або його частини в оренду та обумовлення договором оренди передачі орендареві відповідних повноважень щодо забезпечення орендованого об'єкта або його частини природним газом між орендарем та постачальником може бути укладений договір постачання природного газу на умовах цього розділу. У разі звільнення займаного приміщення та/або остаточного припинення користування природним газом споживач зобов'язаний повідомити постачальника та Оператора ГРМ/ГТС не пізніше ніж за 20 робочих днів до дня звільнення приміщення та/або остаточного припинення користування природним газом та надати заяву про розірвання договору і здійснити оплату всіх видів платежів, передбачених відповідними договорами, до вказаного споживачем дня звільнення приміщення та/або остаточного припинення користування природним газом включно. У разі неповідомлення або несвоєчасного повідомлення споживачем постачальника про звільнення приміщення та/або остаточне припинення користування природним газом споживач зобов'язаний здійснювати оплату спожитого об'єктами газоспоживання природного газу та інших платежів, виходячи з умов відповідних договорів.

Постачальник має право оперативно контролювати обсяг споживання природного газу споживачем, використовуючи інформаційну платформу Оператора ГТС або інформацію споживача, а також шляхом самостійного контролю обсягів споживання природного газу на об'єкті споживача. Споживач та його постачальник мають право на коригування протягом розрахункового періоду підтверджених обсягів природного газу відповідно до умов договору постачання природного газу. Якщо за підсумками розрахункового періоду фактичний об'єм (обсяг) постачання природного газу споживачу його постачальником буде перевищувати підтверджений обсяг природного газу на цей період, споживач має компенсувати постачальнику вартість різниці між підтвердженим обсягом природного газу та фактичним об'ємом (обсягом) споживання природного газу за ціною вартості природного газу, визначеною договором постачання природного газу. При цьому постачальник має право вимагати від споживача відшкодування збитків за перевищення об'єму (обсягу) природного газу, які розраховуються відповідно до пункту 1 розділу VII цих Правил. Розрахунки споживача за поставлений природний газ здійснюються за розрахунковий період відповідно до умов договору постачання природного газу.

У випадку недоплати вартості природного газу за розрахунковий період споживач проводить остаточний розрахунок відповідно до умов договору постачання природного газу. У разі переплати сума переплати зараховується в рахунок оплати на наступний розрахунковий період або повертається

на поточний рахунок споживача на його письмову вимогу. Датою оплати рахунка (здійснення розрахунку) є дата, на яку були зараховані кошти на рахунок постачальника. За підсумками розрахункового періоду споживач до 05 числа місяця, наступного за розрахунковим, зобов'язаний надати діючому постачальнику копію відповідного акта про фактичний об'єм (обсяг) розподіленого (протранспортованого) природного газу споживачу за розрахунковий період, що складений між Оператором ГРМ/ГТС та споживачем, відповідно до вимог Кодексу газотранспортної системи / Кодексу газорозподільних систем.

На підставі отриманих від споживача даних та/або даних Оператора ГТС постачальник протягом трьох робочих днів готує та надає споживачу два примірники акта приймання-передачі природного газу за розрахунковий період, підписані уповноваженим представником постачальника.

Взаємовідносини між постачальником і Оператором ГТС щодо обміну інформацією про фактичні обсяги споживання природного газу споживачем регулюються Кодексом газотранспортної системи та окремим договором транспортування природного газу, укладеним між постачальником та Оператором ГТС.

Споживач протягом двох днів з дати одержання акта приймання-передачі природного газу зобов'язується повернути постачальнику один примірник оригіналу акта приймання-передачі природного газу, підписаний уповноваженим представником споживача, або надати в письмовій формі мотивовану відмову від підписання акта приймання-передачі природного газу.

У випадку відмови від підписання акта приймання-передачі природного газу розбіжності підлягають урегулюванню відповідно до договору або в судовому порядку. До прийняття рішення судом вартість поставленого природного газу встановлюється відповідно до даних постачальника.

Постачальник має право ініціювати/вживати заходів з припинення або обмеження в установленому порядку постачання природного газу споживачу в разі:

проведення споживачем неповних або несвоєчасних розрахунків за договором;

перевищення підтвердженого обсягу природного газу, якщо інше не передбачено договором постачання природного газу;

розірвання договору постачання природного газу;

відмови від підписання акта приймання-передачі без відповідного письмового обґрунтування; настання заходів, передбачених Правилами про безпеку постачання природного газу, що діють відповідно до вимог статті 5 Закону України "Про ринок природного газу" та поширюються на споживачів, що не є захищеними відповідно до зазначених Правил.

Газопостачання споживачу може бути припинено (обмежено) в інших випадках, передбачених Законом України "Про ринок природного газу", Кодексом газотранспортної системи, Кодексом газорозподільних систем, Правилами безпеки систем газопостачання. За необхідності здійснення заходів з обмеження або припинення газопостачання споживачу постачальник надсилає споживачу не менше ніж за три доби (для підприємств металургійної та хімічної промисловості - не менше ніж за 5 діб) до дати такого припинення повідомлення (з позначкою про вручення) про необхідність самостійно обмежити чи припинити газоспоживання з певного періоду (день, година тощо) та у визначений зі споживачем час має право опломбувати запірні пристрої споживача, за допомогою яких споживач самостійно обмежив чи припинив подачу газу на власні об'єкти. Повідомлення має бути складено відповідно до форми повідомлення, встановленої наказом Міністерства палива та енергетики України від 03 липня 2009 року N 338, зареєстрованим в Міністерстві юстиції України 28 липня 2009 року за N 703/16719, та містити підставу припинення, дату та час, коли споживачу необхідно самостійно обмежити чи припинити споживання природного газу. Постачальник має право здійснити заходи з обмеження чи припинення газопостачання споживачу через залучення до цих робіт Оператора ГРМ/ГТС. Для цього у постачальника має бути укладений з Оператором ГРМ/ГТС договір на виконання

робіт, пов'язаних з припиненням/обмеженням газопостачання споживачам. За необхідності здійснення заходів з обмеження чи припинення газопостачання споживачу Оператором ГРМ/ГТС постачальник надсилає Оператору ГРМ/ГТС відповідне письмове повідомлення (з позначкою про вручення) про необхідність здійснення ним заходів з припинення/обмеження розподілу/транспортування природного газу споживачу, копію якого надсилає споживачу (з позначкою про вручення), в якому повинен зазначити підстави припинення, дату та час, коли необхідно обмежити чи припинити розподіл (транспортування) природного газу на об'єкт (об'єкти) споживача. У такому разі Оператор ГРМ/ГТС відповідно до умов укладеного договору на виконання робіт, пов'язаних з припиненням/обмеженням газопостачання, здійснює відповідне обмеження чи припинення розподілу/транспортування природного газу з дотриманням правил безпеки та нормативних документів, що визначають порядок обмеження/припинення природного газу, зокрема Кодексу газорозподільних систем або Кодексу газотранспортної системи.

У разі одержання повідомлення про припинення або обмеження постачання природного газу споживач зобов'язаний з дотриманням правил безпеки обмежити (припинити) власне споживання природного газу, а в разі, якщо обмеження (припинення) природного газу буде здійснюватися Оператором ГРМ/ГТС, ужити комплекс заходів, спрямованих на запобігання виникненню аварійних ситуацій, та підготувати власне газоспоживне обладнання до обмеження (припинення) розподілу/транспортування природного газу. У разі усунення споживачем до зазначеного в повідомленні часу фактів, що стали причиною надіслання повідомлення, і при цьому, якщо споживач завчасно (до дня припинення/обмеження) надав постачальнику підтвердні документи (а Оператору ГРМ/ГТС - копії), газопостачання не припиняється (не обмежується). Відновлення газопостачання здійснюється за погодженням постачальника та після відшкодування споживачем витрат на припинення та відновлення газопостачання, що понесені постачальником та/або Оператором ГРМ/ГТС. У разі виникнення у споживача заборгованості за договором постачання природного газу за домовленістю сторін (постачальника та споживача) може бути укладений графік погашення заборгованості, який оформлюється додатком до договору або окремим договором про реструктуризацію заборгованості. У разі відсутності графіка погашення заборгованості постачальник має право грошові кошти, отримані від споживача в поточному розрахунковому періоді, зарахувати в рахунок погашення існуючої заборгованості споживача відповідно до черговості її виникнення. Укладення сторонами та дотримання споживачем узгодженого графіка погашення заборгованості не звільняє споживача від виконання поточних зобов'язань за договором.

У разі відсутності графіка погашення заборгованості або його недотримання чи неоплати поточних платежів постачальник має право у порядку, визначеному цим розділом та договором постачання природного газу, припинити або обмежити постачання природного газу на об'єкт споживача до повного погашення заборгованості. За відсутності у споживача діючого постачальника (тобто в ситуації, коли споживач не включений до Реєстру споживачів будь-якого постачальника) у відповідному розрахунковому періоді споживач не має права здійснювати відбір (споживання) природного газу з газорозподільної системи та має подати до Оператора ГРМ письмову заяву про припинення розподілу природного газу на його об'єкт.

ПОРЯДОК ПОСТАЧАННЯ ПРИРОДНОГО ГАЗУ ПОБУТОВИМ СПОЖИВАЧАМ (згідно з Правилами постачання природного газу, затвердженими постановою Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг 30 вересня 2015 року N 2496, далі – Правила)

Підставами для постачання природного газу побутовому споживачу є:

наявність у побутового споживача договору розподілу природного газу, укладеного з Оператором ГРМ, до газорозподільної системи якого підключений об'єкт споживача, та присвоєння споживачу Оператором ГРМ персонального EIC-коду як суб'єкту ринку природного газу;

наявність у побутового споживача укладеного з постачальником договору постачання природного газу побутовим споживачам та дотримання його умов;

включення споживача до Реєстру споживачів постачальника у відповідному розрахунковому періоді.

Постачання природного газу побутовому споживачу здійснюється на підставі договору, що укладається між ним та постачальником на умовах типового договору постачання природного газу побутовим споживачам, затвердженого Регулятором, які є однаковими для всіх побутових споживачів України. Особливості здійснення постачання природного газу побутовому споживачу постачальником "останньої надії" визначені розділом VI цих Правил. За договором постачання природного газу постачальник зобов'язаний поставити побутовому споживачу природний газ у необхідних для нього об'ємах (обсягах), а побутовий споживач зобов'язаний своєчасно оплачувати постачальнику вартість природного газу у розмірі, строки та порядку, що визначені договором.

Договір постачання природного газу побутовим споживачам укладається з урахуванням статей 633, 634, 641 та 642 Цивільного кодексу України шляхом заявочного приєднання побутового споживача до умов договору постачання природного газу побутовим споживачам за згодою постачальника відповідно до умов Типового договору постачання природного газу побутовим споживачам, затвердженого постановою НКРЕКП від 30 вересня 2015 року N 2500 (далі - Типовий договір), що розміщений на офіційному веб-сайті Регулятора та постачальника і не потребує двостороннього підписання письмової форми договору.

На письмову вимогу побутового споживача постачальник зобов'язаний протягом десяти робочих днів з дати отримання такого письмового звернення безкоштовно надати побутовому споживачу підписану уповноваженою особою постачальника письмову форму договору постачання природного газу побутовим споживачам. Постачальники зобов'язані на власному сайті розмістити редакцію договору постачання природного газу, яка має відповідати типовому договору постачання природного газу побутовим споживачам.

Для забезпечення приєднання побутовим споживачем до умов договору постачання природного газу побутовий споживач має надати постачальнику заяву-приєднання до умов договору постачання природного газу побутовим споживачам, підписану побутовим споживачем або уповноваженою ним особою. Постачальник (крім постачальника, на якого було покладено спеціальні обов'язки з постачання природного газу побутовим споживачам) протягом двадцяти днів з дня, наступного за днем отримання від побутового споживача заяви-приєднання до договору постачання природного газу, розглядає можливість укладення договору постачання з таким споживачем та у разі її відсутності письмово повідомляє його про свою відмову в укладенні договору постачання природного газу.

Форма заяви-приєднання до умов договору постачання природного газу побутовим споживачам встановлена додатком до Типового договору. За відсутності укладеного в установленому порядку договору постачання природного газу з постачальником споживач не має права споживати природний газ із газорозподільної системи та має подати Оператору ГРМ письмову заяву про припинення розподілу природного газу на його об'єкт. Якщо відбулась зміна власності на об'єкт постачання природного газу, приєднаний до газорозподільних систем Оператора ГРМ, новий власник повинен самостійно звернутися до постачальника з відповідною заявою-приєднанням до договору постачання природного газу. У випадку зміни персоніфікованих даних побутовий споживач звертається до

постачальника природного газу, з яким укладено договір постачання, із заявою про внесення змін до персоніфікованих даних. Якщо подані до заяви про внесення змін до персоніфікованих даних споживача дані потребують уточнення, постачальник протягом п'яти робочих днів з дня реєстрації заяви надсилає споживачу письмовий запит щодо уточнення даних. За відсутності зауважень або після їх усунення постачальник протягом десяти робочих днів з дня реєстрації заяви повідомляє споживача про коригування персоніфікованих даних.

Для укладення договору постачання природного газу побутові споживачі разом із заявою приєднання до умов договору постачання природного газу побутовим споживачам пред'являють постачальнику оригінали таких документів:

документи, якими визначено право власності чи користування на об'єкт (приміщення);

документ, що посвідчує особу споживача (для громадян України - паспорт громадянина України, у тому числі ID-карта, або тимчасове посвідчення громадянина України;

для іноземців та осіб без громадянства - національний паспорт або документ, що його замінює), а також реєстраційний номер облікової картки платника податків (для фізичних осіб, які через свої релігійні переконання відмовляються від прийняття реєстраційного номера облікової картки платника податків та повідомили про це відповідний контролюючий орган і мають відмітку в паспорті, - серія та номер паспорта);

належним чином оформлена довіреність на представника побутового споживача, уповноваженого представляти його інтереси під час процедури укладання договору на постачання природного газу (за необхідності).

Постачальник природного газу, крім постачальників із спеціальними обов'язками, для укладення договору постачання природного газу має право додатково вимагати інші документи, перелік яких визначений на сайті такого постачальника.

Побутові споживачі мають право надавати інформацію та документи для цілей цього пункту у вигляді електронних документів із обов'язковою ідентифікацією та автентифікацією побутового споживача відповідно до законодавства про електронний документообіг та використання електронних документів. Передача інформації та документів здійснюється за допомогою інформаційних (автоматизованих) систем постачальника та/або засобами електронної пошти на адресу постачальника, яка зазначена на його сайті. Постачальник природного газу не пізніше трьох робочих днів з дня отримання від побутового споживача заяви-приєднання до договору постачання природного газу здійснює перевірку на інформаційній платформі оператора газотранспортної системи наявності діючого постачальника у такого споживача.

У випадку наявності у побутового споживача діючого постачальника постачальник у той же день здійснює заходи, передбачені абзацом першим пункту 5 розділу V цих Правил. Якщо подана побутовим споживачем інформація (у тому числі документи) із заявою приєднання до договору постачання природного газу потребує уточнення, постачальник протягом п'яти робочих днів з дня реєстрації заяви-приєднання до договору постачання природного газу надсилає споживачу письмовий запит щодо уточнення інформації (у тому числі документів).

Якщо протягом п'ятнадцяти днів з дня реєстрації заяви-приєднання до договору постачання природного газу побутовий споживач не надав уточнену інформацію (у тому числі документи), подана заява-приєднання анулюється.

У разі згоди постачальника укласти договір із побутовим споживачем початок постачання відбувається протягом трьох тижнів з дня реєстрації заяви-приєднання споживача до договору постачання природного газу. Постачання природного газу постачальником починається з дня реєстрації споживача в Реєстрі споживачів постачальника. У випадку зміни постачальника природного газу постачання здійснюється на наступний день після реєстрації споживача в Реєстрі споживачів постачальника. При

цьому постачальник зобов'язаний протягом трьох робочих днів з дня реєстрації споживача у своєму Реєстрі споживачів повідомити його про дату, з якої постачальник здійснює постачання природного газу споживачу.

У випадку нездійснення постачальником реєстрації споживача в Реєстрі споживачів постачальника протягом двадцяти одного дня з дня реєстрації постачальником заяви приєднання споживача вважається, що постачальник відмовив в укладенні договору постачання природного газу, та подана заява-приєднання анулюється.

Постачальник має право через інформаційну платформу анулювати подане ним повідомлення про намір споживача змінити постачальника. У такому випадку постачальник зобов'язаний письмово повідомити споживача про відмову в укладенні договору постачання природного газу на наступний день після анулювання повідомлення про намір споживача змінити постачальника на інформаційній платформі оператора газотранспортної системи з власної ініціативи.

Договір постачання природного газу побутовим споживачам з постачальником має бути укладений на весь очікуваний обсяг споживання природного газу, необхідний побутовому споживачу в розрахунковому періоді. За власної ініціативи постачальник має право надати споживачу підписану його уповноваженою особою письмову форму договору на постачання природного газу. У разі передачі об'єкта побутового споживача або його частини в оренду та обумовлення договором оренди передачі орендареві відповідних повноважень щодо забезпечення орендованого об'єкта або його частини природним газом між орендарем та постачальником може бути укладений договір на постачання природного газу в порядку, визначеному цими Правилами.

У разі звільнення займаного приміщення (остаточного припинення користування природним газом) побутовий споживач зобов'язаний повідомити про це діючого постачальника не пізніше ніж за двадцять один день до дня звільнення приміщення (остаточного припинення користування природним газом) та остаточно з ним розрахуватись за договором на постачання природного газу до вказаного споживачем дня звільнення приміщення (остаточного припинення користування природним газом) включно.

У разі неповідомлення або несвоєчасного повідомлення споживачем діючого постачальника про звільнення приміщення (остаточне припинення користування природним газом) споживач зобов'язаний здійснювати оплату за договором на постачання природного газу, виходячи з умов договору. При цьому договір постачання природного газу з новим споживачем укладається після розірвання договору на постачання із споживачем, який звільняє приміщення. За однією поштовою адресою укладається один договір постачання природного газу. У разі коли об'єкт побутового споживача перебуває у власності (користуванні) кількох осіб, укладається один договір з одним із співвласників (користувачів) за умови письмової згоди всіх інших співвласників (користувачів), про що робиться відмітка в заяві-приєднанні. Постачання природного газу побутовим споживачам здійснюється за вільними цінами, крім ціни постачальника із спеціальними обов'язками, яка встановлюється відповідно до законодавства.

Оплата побутовим споживачем за надані послуги з газопостачання може провадитися: за квитанціями абонентської книжки постачальника; за платіжними документами, які виписуються постачальником. Порядок оплати за поставлений газ визначається в заяві-приєднанні. Споживач не обмежується у праві здійснювати оплату за договором на постачання природного газу через банківську платіжну систему, он-лайн переказ, поштовий переказ, внесення готівки через касу постачальника та в інший не заборонений законодавством спосіб.

Розрахунки за послуги з газопостачання можуть проводитися на підставі даних про об'єм (обсяг) газу, визначений споживачем та Оператором ГРМ за підсумками місяця відповідно до умов договору розподілу природного газу, укладеного між побутовим споживачем та Оператором ГРМ, або за плановою величиною середньомісячного споживання в опалювальний та міжопалювальний періоди.

Порядок визначення об'єму (обсягу) газу та планові величини середньомісячного споживання (якщо по них будуть здійснюватися розрахунки) визначаються в заяві-приєднанні. Якщо об'єм (обсяг) постачання та споживання природного газу буде визначатись за плановими величинами середньомісячного споживання, постачальник зобов'язується не рідше одного разу на шість місяців здійснювати звірення фактичного об'єму (обсягу) споживання природного газу з даними Оператора ГРМ та здійснювати відповідний перерахунок споживачу.

За відхилення нарахованих сум за плановими величинами та фактичним споживанням за даними Оператора ГРМ пеня не стягується. Розрахунковим періодом за договором постачання природного газу побутовим споживачам є календарний місяць, крім випадку зміни постачальника відповідно до розділу V та VI цих Правил, коли для попереднього постачальника розрахунковий період має визначатись як сума газових діб місяця, що передували даті зміни постачальника, а для нового - як сума газових діб місяця, наступних за датою зміни постачальника. При розрахунку за квитанціями абонентської книжки постачальника споживач самостійно розраховує суму платежу та сплачує його постачальнику не пізніше 10 числа місяця, наступного за розрахунковим.

При розрахунку за платіжними документами (рахунками постачальника) оплата за послуги з газопостачання має бути здійснена споживачем у терміни, визначені в рахунку, який не може бути меншим п'яти робочих днів з моменту отримання споживачем цього рахунку. Рахунок сплачується не пізніше 25 числа місяця, наступного за розрахунковим. У разі переплати сума переплати зараховується в рахунок оплати на наступний розрахунковий період або повертається на поточний рахунок споживача на його письмову вимогу протягом п'яти робочих днів після отримання такої вимоги. У разі виникнення у споживача заборгованості за договором постачання природного газу за домовленістю сторін (постачальника та споживача) може бути укладений графік погашення заборгованості, який оформлюється додатком до договору або окремим договором про реструктуризацію заборгованості.

У разі відсутності діючого графіка погашення заборгованості постачальник має право грошові кошти, отримані від споживача в поточному розрахунковому періоді, зарахувати в рахунок погашення існуючої заборгованості споживача відповідно до черговості її виникнення. Укладення сторонами та дотримання споживачем узгодженого графіка погашення заборгованості не звільняє споживача від виконання поточних зобов'язань за договором. У разі відсутності графіка погашення заборгованості або його недотримання чи неоплати поточних платежів постачальник має право у порядку, визначеному цим розділом та договором постачання природного газу, припинити або обмежити постачання природного газу на об'єкт споживача до повного погашення заборгованості, крім випадків, передбачених цим пунктом.

Після отримання на інформаційній платформі повідомлення про намір споживача укласти договір постачання природного газу з іншим постачальником постачальник не має права припинити або обмежити постачання природного газу на об'єкт споживача. У разі отримання адресної субсидії або іншого виду державної соціальної допомоги побутовий споживач вносить плату за спожитий природний газ в установленому законодавством порядку. Якщо побутовий споживач не здійснив оплату за спожитий природний газ протягом десяти днів після строку, визначеного договором постачання природного газу, постачальник має право, з урахуванням положень пункту 19 цього розділу, здійснити заходи з припинення постачання природного газу споживачу шляхом направлення споживачу письмового повідомлення (з відміткою про вручення) з вимогою самостійно припинити споживання природного газу за рахунок перекриття запірнього пристрою перед газовим приладом та допустити представника постачальника за пред'явленням службового посвідчення на об'єкт для пломбування запірних пристроїв, що має здійснюватися з дотриманням техніки безпеки. При цьому в повідомленні про припинення споживання природного газу постачальник має зазначити підстави та дату припинення газоспоживання, яка не може бути раніше ніж через три дні після дати отримання повідомлення. Постачальник має право здійснити заходи з припинення газопостачання споживачу через залучення до цих робіт Оператора ГРМ. Для цього постачальником має бути укладений з Оператором ГРМ договір на виконання робіт, пов'язаних з припиненням/обмеженням газопостачання

споживачам (договір не вимагається у передбачених цими Правилами випадках припинення газопостачання, ініційованих через інформаційну платформу Оператора ГТС).

За необхідності здійснення заходів з обмеження чи припинення газопостачання споживачу Оператором ГРМ (крім передбачених цими Правилами випадків припинення газопостачання, ініційованих через інформаційну платформу Оператора ГТС) постачальник надсилає Оператору ГРМ відповідне письмове повідомлення (з позначкою про вручення) про необхідність здійснення ним заходів з припинення/обмеження розподілу природного газу споживачу, копію якого надсилає споживачу (з позначкою про вручення), в якому повинен зазначити підстави припинення, дату та час, коли необхідно припинити розподіл природного газу на об'єкт споживача. У такому разі Оператор ГРМ відповідно до умов укладеного договору на виконання робіт, пов'язаних з припиненням/обмеженням газопостачання, здійснює в установленому порядку припинення розподілу природного газу на об'єкт споживача, після чого повідомляє про це постачальника. Побутовий споживач, що має прострочену заборгованість перед постачальником за послуги з газопостачання, не має права протидіяти постачальнику та/або Оператору ГРМ у заходах із припинення газопостачання та на письмову вимогу постачальника має самостійно припинити власне газоспоживання. У разі оплати простроченої заборгованості за договором на постачання природного газу до зазначеного в повідомленні про припинення газопостачання часу та завчасного (до дня припинення) надання постачальнику підтвердних платіжних документів (а Оператору ГРМ - копій) газопостачання побутовому споживачу не припиняється. Якщо в результаті відмови в доступі до об'єкта побутового споживача постачальник не здійснив опломбування запірних пристроїв перед газовими приладами споживача-боржника або Оператор ГРМ не здійснив припинення розподілу природного газу на об'єкт побутового споживача, постачальник має право вимагати від споживача-боржника оплати вартості природного газу, фактично спожитого ним (поставленого постачальником) за договором постачання природного газу, та за ціною, визначеною в договорі, а також вимагати від споживача відшкодування збитків, які розраховуються відповідно до пункту 6 розділу VII цих Правил. Припинення газопостачання не звільняє побутового споживача від обов'язку сплатити заборгованість за фактично спожитий природний газ.

У разі порушення споживачем строків оплати за договором постачання природного газу споживач сплачує за вимогою постачальника пеню в розмірі, визначеному Типовим договором. Відновлення газопостачання споживачу здійснюється за умови оплати простроченої заборгованості за природний газ за договором або складання між постачальником та споживачем графіка погашення заборгованості та відшкодування витрат постачальника на припинення та відновлення газопостачання.